

Bruksela, dnia 24 marca 2014 r.

KANCELARIA SENATU

Przedstawiciel Kancelarii Senatu
przy Unii Europejskiej

Sprawozdanie nr 28/2014

**Sprawozdanie nt. propozycji Komisji Europejskiej
ws. priorytetów w obszarze spraw wewnętrznych**

Strasburg, 11 marca 2014 r.

W jaki sposób działania UE w kwestiach migracji, azylu i bezpieczeństwa mogą się przyczynić do zapewnienia, aby Europa była otwartym, dobrze prosperującym i bezpiecznym miejscem do życia i pracy dla wszystkich jej obywateli? Program sztokholmski, który nadawał ramy polityce w dziedzinie spraw wewnętrznych od 2010 do 2014 r., dobiega końca. Dlatego Komisja przedstawia teraz swoją strategiczną wizję przyszłych priorytetów politycznych w obszarze spraw wewnętrznych.

W ciągu ostatnich pięciu lat poczyniono już znaczne postępy w celu uczynienia Europy bardziej otwartą i bezpieczną, dzięki dobrej i efektywnej współpracy instytucji UE, państw członkowskich, organizacji międzynarodowych, społeczeństwa obywatelskiego i sektora prywatnego. Działania te nie są jednak w żadnym razie zakończone.

Komisja zaprezentowała w dniu 11 marca swoją wizję przyszłego planu działań w dziedzinie spraw wewnętrznych: należy w pełni wdrożyć uzgodnione prawodawstwo i istniejące instrumenty oraz zapewnić, aby UE była w stanie reagować na stojące przed nią możliwości i wyzwania.

„Możemy być dumni z osiągnięć ostatnich lat: stworzenia wspólnego europejskiego systemu azylowego, wzmocnienia strefy Schengen, usprawnienia działań przeciwko zorganizowanej przestępczości, takiej jak handel ludźmi, cyberprzestępczość czy korupcja. Musimy jednak uczynić więcej i przygotować się do przyszłych wyzwań i możliwości. Chciałabym, aby Europa była nastawiona na przyszłość, a sprawy wewnętrzne przyczyniały się do wzrostu

gospodarczego i bezpiecznego środowiska dla wszystkich Europejczyków. Czekają nas ważne wybory. Musimy połączyć nasze siły i wypracować politykę, która będzie odzwierciedlała wspólne priorytety i przyszłe potrzeby”, powiedziała **Cecilia Malmström**, komisarz UE do spraw wewnętrznych.

Europa jest częścią zglobalizowanego i pełnego współzależności świata, w którym oczekuje się wzrostu międzynarodowej mobilności. Powinna zatem być lepiej przygotowana do wykorzystania możliwości, jakie oferuje **migracja**, zwłaszcza w obliczu starzejącego się społeczeństwa i malejącej siły roboczej.

Usprawnienia mogą mieć na celu: zapewnienie większej synergii z innymi obszarami polityki, na przykład z polityką handlową, oraz umożliwienie krótkoterminowych wyjazdów do pracy wysoko wykwalifikowanym fachowcom świadczącym usługi; podjęcie rozmów strukturalnych z państwami członkowskimi, przedsiębiorstwami i związkami zawodowymi na temat popytu na migrację pracowników; przyspieszenie uznawania zagranicznych kwalifikacji i umiejętności zawodowych; zwiększenie zaangażowania w skuteczną integrację migrantów na rynku pracy oraz w przyjmującym ich społeczeństwie.

UE musi być gotowa zmierzyć się ze swoimi obowiązkami w kwestiach **azytowych** w sposób, który odzwierciedla prawdziwą solidarność i podział odpowiedzialności między państwami członkowskimi. Potrzebne jest spójne i skuteczne wdrożenie nowych wspólnych przepisów azytowych. Przyszłe działania powinny też zapewnić dalsze wsparcie w okresach szczególnych napięć. Jednym z przykładów solidarności jest relokacja osób objętych ochroną międzynarodową. Rozważyć należy też koncepcję wspólnego przetwarzania wniosków o azyl oraz mobilizowania większej liczby ośrodków przyjęć w nagłych przypadkach.

UE powinna też zwiększyć swoje zaangażowanie w sprawę przesiedleń oraz rozważyć otwarcie nowych możliwości prawnych dla osób ubiegających się o ochronę, poczynając od skoordynowanego podejścia do wiz humanitarnych.

Obecna **zewnętrzna polityka migracyjna i azyłowa** oraz jej narzędzia mogłyby być lepiej wykorzystywane do radzenia sobie z przyszłą sytuacją na południowych granicach UE, efektywnego nawiązywania stosunków z państwami sąsiadującymi i zwiększania atrakcyjności UE. W świecie rosnących współzależności kwestie spraw wewnętrznych muszą być zakorzenione w ogólnej polityce zewnętrznej UE, umożliwiając pogłębiony dialog i współpracę z państwami trzecimi oraz synergii z innymi obszarami unijnej polityki.

Zapobieganie **nielegalnej migracji** i jej ograniczanie to niezbędne elementy każdej dobrze zarządzanej polityki migracyjnej. Wymaga to łączenia różnych środków, w tym działań wymierzonych przeciwko pracodawcom, którzy zatrudniają nielegalnych pracowników, wzmocnienia unijnej strategii zwalczania przemytu ludzi i handlu ludźmi oraz pogłębienia współpracy z państwami pochodzenia i tranzytu migrantów.

Nowe zarządzanie strefą **Schengen** może zapewnić, aby poruszanie się wewnątrz obszaru bez kontroli na granicach wewnętrznych nadal przynosiło pełne korzyści obywatelom Europy i jej gospodarce. Ułatwienie możliwości legalnego podróżowania dzięki modernizacji unijnej polityki wizowej i wdrożeniu inicjatywy „inteligentnych granic” przyczyni się do uatrakcyjnienia strefy Schengen, jako celu podróży dla osób spoza UE podróżujących w dobrej wierze, a przy tym pozwoli zachować wysoki poziom bezpieczeństwa.

Aby nadal budować Europę, która zapewnia swoim mieszkańcom ochronę, należy zmierzyć się z nowymi poważnymi wyzwaniami w zakresie **bezpieczeństwa** związanymi z cyberprzestępczością, transgraniczną przestępczością zorganizowaną, handlem ludźmi, ekstremizmem i terroryzmem.

Wdrożenie przyjętej w 2010 r. strategii bezpieczeństwa wewnętrznego pozwoliło na poczynienie postępów w tej dziedzinie, a pięć celów tej strategii nie straciło na aktualności¹, należy jednak dokonać przeglądu konkretnych środków i działań. Wzmocnić trzeba na przykład praktyczną współpracę organów ścigania państw członkowskich (np. za pomocą wspólnych zespołów dochodzeniowo-śledczych, szkoleń, wspólnych ćwiczeń, lepszego wykorzystania systemów wymiany informacji).

Znacznie więcej można też zdziałać w zakresie: – walki z korupcją (w oparciu o sprawozdanie o zwalczaniu korupcji); – problemu handlu ludźmi (należy ustanowić strategię na okres po 2016 r.); – zwalczania nielegalnego handlu bronią (w drodze przeglądu obowiązującego prawodawstwa UE dotyczącego sprzedaży i wewnątrzunijnych transferów, a także przez umocnienie międzynarodowej współpracy); – reagowania na zagrożenia dla bezpieczeństwa cybernetycznego (przez realizację w praktyce europejskiej strategii bezpieczeństwa cybernetycznego, zachęcanie wszystkich państw członkowskich do ustanowienia Centrum ds.

¹ Pięć wyznaczonych w strategii celów to: 1) rozbijanie międzynarodowych siatek przestępczych, 2) zwalczanie terroryzmu i walka z radykalizacją postaw i werbowaniem terrorystów, 3) podniesienie poziomu ochrony obywateli i przedsiębiorstw w cyberprzestrzeni, 4) poprawa bezpieczeństwa poprzez zarządzanie granicami oraz 5) zwiększenie odporności Europy na kryzysy i katastrofy.

Walki z Cyberprzestępczością oraz kontynuację prac światowego sojuszu przeciwko niegodziwemu traktowaniu dzieci w internecie w celach seksualnych); – zapobiegania terroryzmowi i przeciwdziałania radykalizacji postaw i werbowania terrorystów (w tym przez umocnienie unijnej sieci upowszechniania wiedzy o radykalizacji postaw); – zwiększenia odporności Europy na poważne kryzysy i katastrofy (przez usprawnienie interoperacyjności sprzętu i systemów komunikacji); – włączenia kwestii bezpieczeństwa wewnętrznego w ramy polityki zewnętrznej UE oraz powiązania ich z unijnymi programami pomocy i współpracy.

- **Kontekst**

Program sztokholmski, który od 2010 r. nadawał ramy polityce w dziedzinie spraw wewnętrznych, wygaśnie w 2014 r. Z tego względu w 2013 r. Komisja zainicjowała debatę na temat przyszłych wyzwań i priorytetów, które należy uwzględnić w polityce spraw wewnętrznych w nadchodzących latach.

Dzisiejszy komunikat jest następstwem serii wydarzeń i debat dotyczących przyszłości polityki w dziedzinie spraw wewnętrznych, podczas których zainteresowane podmioty i przedstawiciele społeczeństwa obywatelskiego mogli przedstawić swoje poglądy i koncepcje dotyczące zagadnień wchodzących w zakres spraw wewnętrznych.

Odbyło się wiele seminariów i wysłuchań z udziałem ośrodków analitycznych i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Zainteresowane podmioty i obywatele zostali też zaproszeni do wyrażania opinii i dzielenia się swoimi pomysłami na stronie internetowej DG HOME w drodze konsultacji społecznych. W dniach 29–30 stycznia 2014 r. w Brukseli Komisja zorganizowała konferencję wysokiego szczebla poświęconą dyskusji nad przyszłym kształtem polityki w dziedzinie spraw wewnętrznych.

Komunikat Komisji przyczyni się do opracowania strategicznych wytycznych, które mają zostać przyjęte przez Radę Europejską w czerwcu 2014 r.

- **Przydatne linki**

Komunikat „An open and secure Europe: making it happen” (w jęz. angielskim):
<http://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2014/EN/1-2014-154-EN-F1-1.Pdf>

Sprawy wewnętrzne UE w liczbach: podstawowe dane statystyczne:

http://ec.europa.eu/dgs/home-affairs/e-library/docs/infographics/ha-in-numbers/home_affairs_in_numbers_en.pdf

Strona internetowa komisarz Cecylia Malmström:

http://ec.europa.eu/commission_2010-2014/malmstrom/index_en.htm

Opracowała:

Dr Magdalena Skulimowska²

² Na podstawie informacji Komisji Europejskiej.